

חברת לזמרי ש"ם

להיזק לימוד
הדף היומי

בס"ד

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

נושג גאמורי, מהנאמד פכרש מהאלוג

לימוד הלכה מגימטריא

דתניא רבי אומר (דברים יב, כא) וזבחת כאשר צויתך מלמד שנצטוה משה על הושט ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה:

תוס': ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים צבהמה. י"מ דלריק בגימטריא לכאשר אל"ף א' אחד בעוף ש"ן ש'נים צבהמה ר"ש ר'זבו של אחד כמוהו, רוב אחד בעוף ורוב שנים צבהמה, לאשי תיבות למפרע של כאשר הוי ר'זבו ש'ל א' אחד כ'מוהו: חולין כה.

בדעת זקנים מבעלי התוספות (דברים יב כא) כתבו בשם רבי יעקב מקורב"ל, ש'כאשר צויתך עולה בחשבון כמו רוב אחד בעוף, ורוב שנים בבהמה:

כתב בקול הרמ"ז (נייר פ"א מ"ג), שהגימטריא היא אחד משלושים ושתים מידות שהתורה נדרשת בהם, לפי הברייתא של רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי, והיא המידה העשרים ושתים [בסוף מסכת ברכות הודפסה ברייתא זו]. אך בשיטה מקובצת כתב (נייר ה. ד"ה גמ' יהיה), שהגימטריאות שהגמרא מביאה הם רק אסמכתות ולא דרשות גמורות, שהרי הם אינם מ"ג מידות שהתורה נדרשת בהם [ובתוספות (שבת קמה: ד"ה בהמה) כתבו, שכשהגמרא לומדת דבר בלא גימטריא, ומביאה גם גימטריא, הגימטריא אינה אלא אסמכתא].

והנה באבות (פ"ג מ"ה) נאמר שגימטריאות הן פרפראות לחכמה, ופירש ברע"ב, שכמו שיש תענוג באכילת הפרפרת בסוף הסעודה, כן חכמת הגימטריא מכבדת את בעליה ומענגת אותו בעיני האחרים. ובכסף משנה כתב (יסודי התורה פ"ד ה"ג), שגימטריאות הן פרפראות לחכמה... שחכמת התלמוד היא החכמה בעצמה, לפי שהיא עוסקת בפירוש מצוות ה', ואילו הגימטריאות הן רק פרפראות.

ומעלה רבה יש בגימטריאות, וכמו שכתב הרמב"ן (בהקדמה לתורה), שכל הנמסר למשה רבינו בסיני, הכל נכתב מפורש בתורה, או נרמז ברמיזה בתיבות או בגימטריאות.

ויש לציין מה שכתב החיד"א בספרו שם הגדולים (חלק ספרים קונטרס אחרון מערכת ג אות ב), שאין לאבד את הזמן ולטרוח בגימטריאות, ורק אם יבוא לו בנקל מה טוב.